

 Saksbehandler
 Iren Haugen Skårild

 Dato
 08.11.2018

 Arkivreferanse
 2018/11419-
 1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
69/18	Formannskap	28.11.2018
	Kommunestyre	

Handlingsplan 2019-2022, med budsjett 2019

Vedlegg

- 1 Rådmannens notat - Budsjett 2019 Orkdal
- 2 Tallbudsjett for handlingsplan 2019-2022 Orkdal
- 3 Handlingsplan Orkland 2020-2022
- 4 Vedtak fellesnemda 21.11.2018

Behandling i Formannskap - 28.11.2018

Rådmannens tillegg til Handlingsplan :

Orkdal kommune vedtar Fellesnemndas anbefalte Handlingsplan (m/økonomiplan) for Orkland kommune 2020-2022.

Skjema 1A Driftsbudsjettet

Tall i 1000 kroner	2020	2021	2022
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER			
Skatt på inntekt og formue	-432 088	-432 088	-432 088
Ordinært rammetilskudd	-626 463	-625 199	-623 931
Eiendomsskatt	-18 417	-8 755	-8 755
Andre direkte eller indirekte skatter	-2 524	-2 524	-2 524
Andre generelle statstilskudd	-25 389	-25 311	-25 232
Sum frie disponible inntekter	-1 104 881	-1 093 877	-1 092 530
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER			
Renteinntekter og utbytte	-42 383	-42 289	-42 289
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-1 800	-1 800	-1 800
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	45 219	50 432	51 583
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	400	400	400
Avdrag på lån	73 634	78 977	82 051
Netto finansinntekter/-utgifter	75 071	85 721	89 945
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER			
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0
Til ubundne avsetninger	23 294	17 916	20 075
Til bundne avsetninger	1 526	1 526	1 526
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-5 760	-4 132	-2 520
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0
Netto avsetninger	19 060	15 310	19 081

FORDELING			
Overført til investeringsregnskapet	3 959	3 959	3 959
Til fordeling drift	-1 006 791	-988 887	-979 545
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	1 006 791	988 887	979 545
Regnskapsmessig merforbruk (+) / mindreforbruk (-)	0	0	0

Skjema 1B Fordeling drift

Ramme	Ramme(T)	2019 (1000)	2020 (1000)	2021 (1000)	2022 (1000)
1	Rådmannen	113 107	109 206	94 167	89 043
2	Grunnskole og SFO	240 519	239 146	239 306	239 006
3	Barnehage	130 615	130 255	130 344	130 344
4	Helse og omsorg	367 485	366 772	368 736	370 148
5	Familie og velferd	82 539	82 481	82 481	82 481
6	Kultur og fritid	119 579	113 570	109 323	106 309
8	Tekniske tjenester	25 857	25 843	25 843	25 843
9	Motpost avskrivninger	-55 109	-60 481	-61 312	-63 628
		1 024 591	1 006 791	988 887	979 545

Skjema 2A, Investeringsbudsjettet

Tall i 1 kroner	2020	2021	2022
INVESTERINGSBEHOV			
Investeringer i anleggsmidler	328 507	162 359	1 450
Kjøp av aksjer og andeler	3 209	3 209	3 209
Utlån og forskutteringer	17 000	17 000	15 000
Avdrag på lån	4 945	5 122	3 169
Avsetninger	244	244	0
Årets finansieringsbehov	353 905	187 934	22 828

FINANSIERING			
Bruk av lånemidler	-202 398	-145 253	-15 450
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0	0	0
Tilskudd til investeringer	-61 244	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-57 859	-17 600	-250
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-4 945	-5 122	-3 169
Andre inntekter	0	0	0
Sum eksternt finansiering	-326 446	-167 975	-18 869
Overføring fra driftsbudsjettet	-11 459	-3 959	-3 959
Bruk av avsetninger	-16 000	-16 000	0
Sum finansiering	-353 905	-187 934	-22 828

Udekket / Udisponert	0	0	0
-----------------------------	----------	----------	----------

Meldal brannstasjon er ikke tatt med i tallene, tallene omfatter hele Snillfjord

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Orkdalslista, Høyre, Venstre, Pensjonistpartiet, Fremskrittspartiet og Kristelig folkeparti.

1. GENERELLE BETRAKTNINGER

Rådmannen har lagt fram et godt og balansert forslag til driftsbudsjett 2019. Vi er fornøyd med at rådmannen har funnet plass til styrking av Orkdal helsetun og hjemmetjenesten med 7,8 mill. til ressurskrevende brukere og 0,75 mill. til styrking av matbudsjettet på helsetunet. Videre er barnehagene styrket med 4,7 mill. til bemanning for å nå en bemanning i samsvar med bemanningsnorm fra høsten 2019.

Dette vil derfor være et godt utgangspunkt for nye Orkland kommune.

1.1. Gjennomførte tiltak:

Det har vært stor aktivitet både på driftssiden og på investeringssiden i inneværende år. Ut over det som rådmannen la inn i budsjettet 2018 er dette noen av tiltakene som Kommunestyret har prioritert:

- Utbygging av Folkehelsesenteret er godt i gang
- Finansiering av ny brannstasjon er på plass
- Utskifting av Trygghetsalarmer
- Økning av lønn sykepleiere
- Kompetanseheving av faste ansatte fagarbeidere
- Heltidskultur – økt kunnskap og felles forståelse
- Betydelig styrking av skolebudsjettet
- Psykisk helse – forbedring av lavterskeltilbud
- Eldreomsorg og grunnskole – forbedring av bygningsmessige tiltak på Orkdal helsetun og Gjølme skole.
- Tilskudd traktor OIF
- Belysning stiftelsen Bårdshaug Herregård
- Betydelig økning av fond nærmiljø- og idrettsanlegg.
- Tilskudd til toppidrettsveka
- Rekkverk Gammelosveien
- Avsetning fond kulturhus
- Avsetning fond Eldreomsorg
- Økning fond idrettsanlegg
- Orkdal helsetun – nye senger og nattbord
- Utvidelse av veien fra Brattlia til Beite
- Asfaltering av kommunale veier 4,6 mill
- Orkdal kirke 120 ekstra plasser
- Parkeringsplass Råbygda
- Orklaparken – ekstra rasteplasser, oppgradering molo Terna
- Rådhusparken – nye bord og benker
- Avsetning fond oppgradering naust Hermetikken/Jensenbr.
- Trafikksikkerhet. Gang/sykkelveg Svorkmo og fortau Joplussen Hovsb.vn.
- Tak Orkanger torg

1.2. Økonomistyring generelt:

Orkdal kommune har gjennom en årrekke hatt god økonomistyring og gode netto driftsoverskudd. Dette er brukt til egenkapital til de store investeringene som er gjennomført. Imidlertid ser det ut til at økonomien i de siste årene har blitt strammere. Noen avdelinger har hatt problemer med å holde seg innenfor rammene, og dette har ført til at rådmannen i sitt budsjettforslag har foreslått å ta ned driftsnivået noe. Det presiseres at god budsjettkontroll er grunnlaget for en sunn økonomi og flertallsgruppen er opptatt av at dette følges opp på en god måte.

1.3. Eldreomsorg:

Vi er fullt klar over det dokumenterte behovet for tjenester i eldreomsorgen i årene fremover. Dette er en prosess som vi er godt i gang med. AGENDA KAUPANG har i 2018, etter oppdrag fra Orkdal kommune, lagt fram en rapport om **behovsanalyse – fremtidens omsorgs- og botilbud i Orkdal kommune.**

1.4. Arealdisponering m.m.:

Vi vil gjennom vårt arbeid bidra til å utvikle hele kommunen. Vi vil legge til rette for å etablere viktige funksjoner som gode offentlige tjenester og tilbud til hele befolkningen innen kultur, fritid og folkehelse. Det er også viktig at det legges til rette for boligbygging og nye næringsarealer for industri og handel. I forbindelse med revidering av kommunens arealplan etableres det nye næringsarealer. Videre har vi nå vedtatt at det kan utvikles storhandel på Beitøra/Laksøra og at det skal utvikles områder for næring og boliger på østsiden av sentrum fra E-39 og nordover mot Franslykkja.

Industrietablering på Furumoen er nå avklart, og det er gitt klarsignal til at Norsk Kylling kan bygge slakteri.

1.5. Vann og avløp:

I de senere årene har Kommunestyret satset sterkt på utbygging av vann og avløp i store deler av kommunen. Vann- og kloakkanlegg over Monsetjåren og helt frem til Svorkmo er nå gjennomført. Videre er det lagt vannledning fra Orkanger til Geita, og det er bygd ut nytt kloakkanlegg med rensing på Vormstad.

Slutføring av nytt vannforsyningsanlegg på Steinshaugen ligger inne i Rådmannens forslag, og kommunen vil i fremtiden være i stand til å levere nok grunnvann i hele kommunen og til nyetablering av storforbrukere av vann i næringslivet, herunder Isfjord og Norsk Kylling.

1.6. Kommunereformen.

Utgifter som påløper i perioden frem til sammenslåing forutsettes dekket av statlige midler.

2. ØKT HANDLINGSRUM (Alle tall i forhold til rådmannens notat)

2.1 SIO

I forbindelse med omlegging av SIO og samarbeid med St. Olavs Hospital vil det bli en reell innsparing på samarbeidskommunene utover det som er foreslått i rådmannens notat. For Orkdal kommune vil dette utgjøre **kr. 100.000 i 2019 og 200.000 i de senere år.**

2.2 Husleie Rosenvik

Flyktningetjenesten leier i dag kontorlokaler på Rosenvik. Skattekontoret kommer til å flytte ut fra rådhuset ca. 01.06.2019, og det vil da bli ledige kontorer ved rådhuset som flyktningetjenesten kan disponere.

Innsparing kr. 50.000 i 2019 og 100.000 de påfølgende år.

2.3 Politikergodtgjørelse

Fra og med 2019 regnes det med at møteaktiviteten reduseres. Dette skyldes at mere politisk arbeid blir flyttet over til nykommunen Orkland ved arbeidsutvalg og fellesnemnd. Dette beløpet videreføres i hele HP-perioden.

Innsparing kr. 120.000,-.

2.4 Utbytte Trønderenergi

Det er forsvarlig å øke utbytte fra Trønderenergi i forhold til det rådmannen har lagt inn da Trønderenergi leverer gode resultater.

Inntektsøkning kr. 600.000,-

2.5 Omdisponering markedsføring

I rådmannens notat ligger det inn 2 beløp (100.000 og 200.000,-) som gjelder markedsføringstiltak. Det foreslår å bruke det ene beløpet på kr. 100.000 til andre formål.

Innsparing kr. 100.000,-

2.6 Bruk av gamle fondsmidler

Det finnes noen gamle ubrukte og uaktuelle fond i kommunens regnskap. Det foreslås at følgende fond brukes:

Bruk av gammelt fond: "Fond rentemidler Orkanger Ungdomsskole" kr.600.000,-.

Bruk av gammelt "Isbryterfond" kr. 165.000,-.

Bruk av gammel fond: "Disposisjonsfond næringstiltak" kr. 400.000,-.

NYE TILTAK(flerårige)

3.1 Grunnskole:

Rådmannen har foreslått at den økonomiske rammen til skole skal reduseres med 0,5 mill. i 2019 og senere 1 mill. hvert år. Forslagsstillerne mener at dette bør unngås. Orkdal kommune bruker forholdsvis lite penger pr. elev i forhold til andre kommuner.

Kr. 126.000,- kan tas fra Regionkonsulentstillinga slik som rådmannen foreslår, men resten på **kr. 375.000 i 2019 og 900.000** de neste årene tilbakeføres grunnskole.

3.2 Økning av motivasjonslønn

Ved Orkdalstorget og Sampro har de ansatte motivasjonslønn i tillegg til trygdeytelser. Dette utgjør p.t. kr. 11,- pr time. Det viser seg at denne timesatsen ikke er justert siden 2004.

Det foreslås at motivasjonslønna fra 1. januar 2019 økes med kr. 3,- pr time slik at utbetalingen blir kr. 14,- pr time. I fremtiden skal denne timesatsen justeres hvert år i forhold til indeks. En harmonisering i Orkland og økning ut over det foreslåtte vil bli vurdert i neste års budsjett.

Kostnaden blir kr. 120.000,- pr år. Beløpet dekkes av posten for politikergodtgjørelse.

3.3 Kulturbudsjettet:

Det å redusere tilskuddene til lag og foreninger gir et uheldig signal til alle kommunens frivillige. Derfor ønskes det å opprettholde dagens nivå.

Kostnad kr. 100.000,-

4. NYE TILTAK(Engangstiltak)

4.1 Tilskudd private veier:

Rådmannen foreslår at tilskudd til private veger skal avvikles. Vi mener at vi bør vente med dette til vi får avklart den fremtidige ordningen i nye Orkland kommune.

Kostnad: 1. mill. kroner

4.2 Næringssjef

Næringssjefen i Orkdal kommune går av med pensjon fra 01.01.2019, og stillingen blir dermed vakant. Stillingen er finansiert på følgende måte:

75% fra Orkdal kommune og 25% fra Næringsfondet.

Rådmannen foreslår å ta 75% ut av budsjettet, de resterende 25% fra Næringsfondet skal brukes for å ivareta oppgavene til næringssjefen. Besparelsen utgjør 795.000,-.

Vi mener at denne stillingen bør utlyses i 100% stilling så snart som mulig. Næringsutvikling foregår f.t. i et stort tempo med store etableringer i Orkdal. Derfor er det viktig å ha en næringssjef på plass for å følge opp denne utviklingen. Det vil ta litt tid å ansette ny næringssjef. Det er lagt inn lønn fra ca. 1. mars 2019.

Kostnad 540.000,-. Finansieres fra "gamle fond".

5. TEKSTFORSLAG

5.1 Aktivitør Orkdal Helsetun

Kommunestyret ber Hovedutvalg for Oppvekst og Omsorg om å vurdere om stillingsstørrelsen for aktivitør ved Orkdal Helsetun kan økes innenfor eget budsjett.

6. BUDSJETT, HP 2019 – 2022

Økt handlingsprogram/innsparinger	2019	2020	2021	2022
SIO	100.000	200.000	200.000	200.000
Innsparing husleie Flyktingtjenesten	50.000	100.000	100.000	100.000
Økt utbytte Trønderenergi	600.000	600.000	600.000	600.000
Omdisponering markedsføring	100.000	100.000	100.000	100.000
Bruk av Isbryterfond	165.000			
Disposisjonsfond Næringstiltak	400.000			
Bruk av gammelt fond rentemidler Orkanger Ungdomsskole	600.000			
Innsparing politikergodtgjørelse	120.000	120.000	120.000	120.000
Til disp.	2.135.000	1.120.000	1.120.000	1.120.000

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Tilbakeføring av penger til grunnskole	375.000	900.000	900.000	900.000
Tilskudd private veier	1.000.000			
Kultur – tilskudd til lag og foreninger	100.000	100.000	100.000	100.000
Lønnsmidler næringssjef 2019	540.000			
Økning motivasjonslønn	120.000	120.000	120.000	120.000
Sum nye tiltak	2.1355.000	1.120.000	1.120.000	1.120.000

7. OMDISPONERING AV FOND

7.1 Fond Årlivoll skole Uteområde og SFO-kjøkken Orkanger barneskole

I forbindelse med påbygging av Gjørme skole ble det avklart at det vil gå mange år før det er behov for ny barnehage i Råbygd. Det foreslås derfor at fondsavsetning på 1. mill. kroner av

denne avsetningen overføres til Fond Uteområde Årlivoll Skole og utbedring av SFO-kjøkken Orkanger barneskole.

Kr. 300.000,- av dette skal brukes til oppussing/utskifting/forbedring av uteområde og lekeapparat ved Årlivoll skole.

Kr. 700.000,- skal brukes til utbedring av SFO-kjøkkenet ved Orkanger barneskole. Dette er et tiltak som har vært prioritert øverst på vedlikeholdsbudsjettet ved grunnskolene.

7.2 Fond Heltidskultur

Vi ønsker at Orkdal kommune skal fortsette å intensivere arbeidet med å redusere deltidsarbeid og at det jobbes målrettet for en heltidskultur i pleie- og omsorgsektoren. En heltidskultur er helt avgjørende for å møte fremtidens kompetansebehov.

Det ble bevilget penger til dette i inneværende års budsjett, men vi er ikke i mål.

Vi ønsker å bruke kr. 250.000,- pr. år til dette i 2019 og 2020, til sammen **kr. 500.000,-**.

Finansiering:

Det ble i sak om bruk av overskudd 2017 i vår avsatt 2. mill. fond eldreomsorg.

Forslag fra uavhengige og Småbylista

	Rådmannen 2019-2022	2019	2020	2021	2022
Renter utlån energiverk OE	2 750 000	2 750 000	2 750 000	2 750 000	2 750 000
Renter obligasjon Trønderenergi	6 400 000	6 400 000	6 400 000	6 400 000	6 400 000
Utbytte Orkdal Energi (2018: kr 4,1 mill)	3 740 000	3 740 000	3 740 000	3 740 000	3 740 000
Utbytte TrønderEnergi (2018: kr 15,76 mill)	11 000 000	11 000 000	11 000 000	11 000 000	11 000 000
Totalt rådmannen	23 890 000				
MER TIL DRIFT OG INVESTERINGER					
Ekstra utbytte Trønderenergi		4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Isbryterfond, totalt kr 164.600		164 600			
Fond Gjølme bru, totalt kr 50.680		35 680	5 000	5 000	5 000
Fond grøntareal, totalt kr 129.956		20 000	36 000	36 000	36 000
Bruk av Næringsfondet		40 000	40 000	40 000	40 000
Totalt		4 260 280	4 041 000	4 041 000	4 041 000
Driftsbudsjett 2019-2022					
Kultur: Frivilligsentralen - leie av lokaler i bysentrum Orkanger (drift)		96 000	192 000	192 000	192 000
Kultur: Økt drift Idrettsparken (drift)		140 000	140 000	140 000	140 000
Kultur: Byfest (drift)		100 000	100 000	100 000	100 000
Teknikk: Blomster/forskjøning bysentrum Orkanger, Fannrem sentrum (drift)		32 000	32 000	32 000	32 000
Teknikk: Prioriterte tiltak for gåing, sykling og trafiksikkerhet		500 000	500 000	500 000	500 000
Opplæring: Skole - ingen nedskjæring (drift)		500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Kvalifisering og arbeid: Motivasjonslønn, økning fra 11 til 15 kr/time		150 000	150 000	150 000	150 000
Rådmannen: Markedsføring (styrking drift)		200 000	450 000	450 000	450 000
Fond bevaringsverdige bygg (styrking)		100 000	100 000	100 000	100 000
Fond kulturhus-kino-bibliotek i Orkanger (avsetting)			1 300 000	1 300 000	1 300 000
Forvaltning: Lensa (fra næringsfondet)		40 000	40 000	40 000	40 000

Totalt merforbrukt 2019-2022		1 858 000	3 964 000	3 964 000	3 964 000
Investeringer		2019			
Kultur: 5x3-erbaner - Orkdal IL (inv.)		150 000			
Teknikk: Trafikksikkerhet Grønørbrua-Furumoen (i tillegg til 5 mill - inv)		1 000 000			
Teknikk: Fortau Tverradkomsten sør (inv.)		1 300 000			
Finansieres av økt utbytte energiselskapene		2 450 000			

Avstemming

Rådmannens innstilling – enstemmig vedtatt.

Alternativ votering av forslagene:

Fellesforslaget fra AP, SP, Orl., H, V, PP, Frp., Krf. - 8 stemmer og vedtatt. (AP2, SP1, Orl.2, H1, V1, PP1)

Forslag fra uavhengige og småbylista – 3 stemmer (Uavh.2, Sbl.1)

Tilråding i Formannskap - 28.11.2018

Skattøre

Ved utskrivning av forskuddsskatt til kommunen for 2019 settes skattøre til øverste sats.

Eiendomsskatt

Orkdal kommune vedtar eiendomsskatt på kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfatta av særskattereglene for petroleum med 1/1000 for 2019. Formelt vedtak om utskrivning av eiendomsskatt fremmes i egen sak.

Betalingssatser

Brukerbetaling i barnehage

Hel plass koster 2 990 kr per måned fra 1. januar 2019 og 3 040 kr per måned fra 1. august 2019. Betalingssatser for redusert plass justeres tilsvarende.

Moderasjon for søsken nr. 2 er 30 % og søsken nr. 3 eller flere er på 50 %.

Betaling for kost kommer i tillegg, og øker med 2,8 %.

Det er innført moderasjonsordninger i barnehage. Husholdninger med lav inntekt skal ikke betale mer enn 6 % av inntekten for en barnehageplass begrenset oppad til makspris. Husholdninger med inntekt under 548 167 kr vil ha rett på redusert foreldrebetaling fra 1. januar 2019. Fra 1. august er inntektsgrensen 557 333 kr.

Gratis kjernetid i 20 timer er innført for tre-, fire- og femåringer samt barn med utsatt skolestart for husholdninger med lav inntekt. Ordningen med gratis kjernetid utvides fra 1. august 2019 og skal inkludere toåringer i husholdninger med lav inntekt. Inntektsgrensen er satt til 553 500 kr fra 1. januar 2019. Fra 1. august er inntektsgrensen 548 500 kr.

Tilskudd til ikke-kommunale barnehager

Satser for tilskudd til ikke-kommunal barnehage for 2019 er:

Driftstilskudd per heltidsplass	2019
0-2 år	206 501
3-6 år	99 994
Tilskudd kapital	
0-6 år	9 200
Totalt tilskudd	
0-2 år	215 701
3-6 år	109 194

Den endelige satsen kan bli justert på bakgrunn av endringer i kommunal deflator når Nasjonalbudsjettet er vedtatt. Det forventes også en justering av nasjonal sats for tilskudd til kapital.

Brukerbetaling skolefritidsordning

Satsene øker med 2,8 %. Betalingsattsene blir da fra 1.1.2019:

Foreldrebetaling	2019	2018
Inntil 11 t per uke	1 305 kr/mnd.	1 269 kr/mnd.
12 t eller mer per uke	2 085 kr/mnd.	2 028 kr/mnd.

Betaling for kost kommer i tillegg, og øker med 2,8 %.

Kulturskolen

Satsene økes med 2,8 %. Betalingssatsene blir da som følger:

Foreldrebetaling	2019	2018
Barn over 6 år	1 468 kr/semester	1 428 kr/semester
Barn inntil 6 år	766 kr/semester	746 kr/semester

Moderasjon for andre plass (søsken el. samme bruker) er 30 %. Moderasjon for tredje plass er 50 %.

Priser norskkurs (Voksenopplæringen)

Prisliste for de som tar norskkurs uten rett eller plikt:

	2019	
Norskkurs: ordinært kurs 24 t/uke	3 500 kr per mnd.	10 000 kr pr semester
Norskprøve muntlig	600 kr	
Norskprøve skriftlig	600 kr	
Delpørve kr	200 kr	
Samfunnskunnskapsprøve	500 kr	
Statsborgerprøve	500 kr	

Praktisk bistand (Hjemmehjelp)

Satsen endres til statens maksimumssats for brukere med inntekt under 2G, iht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. De øvrige satsene økes med 2,8 %. Betalingssatsene blir da som følger:

Inntekt (1G = 96 883 per 1.5.18)	2019	2018
Under 2G	Statens maksimumssats	205 kr/mnd.
2G – 3G	571 kr/mnd.	555 kr/mnd.
3G – 4G	1 081 kr/mnd.	1 052 kr/mnd.
Over 4G	1 919 kr/mnd.	1 867 kr/mnd.

Opphold i institusjon

Satsene er lik statens anbefalte maksimumssatser, iht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester.

	2019	2018
Natt- eller dagopphold	Statens maksimumssats	80 kr per natt eller dag
Døgnopphold	Statens maksimumssats	160 kr/døgn

Leie av trygghetsalarmer

Prisene økes med 2,8 % og blir da som følger:

Foreldrebetaling	2019	2018
Under 2G	86 kr/mnd.	84 kr/mnd.
Over 2G	173 kr/mnd.	168 kr/mnd.

Middagsmat levert fra institusjon

Prisene økes med 2,8 % fra 79 kr/porsjon i 2018 til 81 kr/porsjon i 2019.

Utkjøring av tekniske hjelpemidler

Leie av tekniske hjelpemidler fra det kommunale lageret er gratis. Satsen for å kjøre ut hjelpemidler økes med 2,8 % fra 298 kr i 2018 til 306 kr i 2019.

Dagsenter Orkdal helsetun

Prisen endres med 2,8 % fra 189 kr/dag for 2018 til 195 kr/dag for 2019.

Årsavgift vann (eks. mva.)

Betalingssatsene holdes uforandret med 3 669 kr/år eks mva.

	2019	2018
Vannforsyning	3 669 kr/år	3 669 kr/år

Årsavgift avløp (eks. mva.)

Betalingssatsene økes med 12 % til 5 192 kr/år eks mva.

	2019	2018
Avløp	5 192 kr/år	4 636 kr/år

Årsavgift renovasjon (eks. mva.)

Årsavgiften holdes lik avgiften kommunen betaler til Hamos. Satsene for 2019 økes med 12 %. Sats per år er eks. mva.

	2019	2018
Renovasjon	2 750 kr/år	2 450 kr/år

Årsavgift slamtømming (eks. mva.)

Vedtatte satser i Hamos er:

	2019	2018
Oppmøtepris, per anlegg	715 kr	680 kr
Tømming og behandling fra slamavskiller	450 kr/m ³	430 kr/m ³
Tømming og behandling fra tett tank	385 kr/m ³	365 kr/m ³

Årlig påslag per anlegg til Orkdal kommune holdes uforandret til 413 kr Satser er eks. mva.

Årsavgift feiing (eks. mva.)

Betalingsatsene økes med 15 %.

	2019	2018
Feiing hvert 2. år	660 kr/år	574 kr/år
1 feiing pr. år	837 kr /år	728 kr /år

Betalingsregulativ for byggesaker

Betalingsregulativet økes med 2,8 %.

Med unntak av følgende tilleggsgebyrsatser:

			2019
A7	5a	Tiltak som krever ansvarsrett, bygd/igangsatt uten at søknad er innsendt, inntil	10 517 kr
A7	5b	Tiltak som ikke krever ansvarsrett, bygd/igangsatt uten at søknad er innsendt, inntil	5 000 kr
A7	5c	Tiltak er ikke i tråd med bestemmelsene om søknadsfritak, men kommunen finner at overtredelsen er av mindre betydning og avstår fra å forfølge ulovligheten	2 500 kr

Merarbeid i forbindelse med ferdigattest/midlertidig brukstillatelse der tiltaket allerede er tatt i bruk:

			2019
A7	5d	Garasjer og uthus som ikke brukes til beboelse	3 000 kr
A7	5e	Bygninger som benyttes til beboelse	6 000 kr

			2019
A8	1	Ansvarsrett byggesak	3 115 kr
A8	2	Ansvarsrett byggesak som selvbygger SAK §11.4	3 115 kr

Deling i eierseksjoner:

			2019	
			1-4 seksjoner	5 eller flere seksjoner
A9	1	Seksjonering nybygg	10 000 kr	10 000 kr + 500 kr pr seksjon
A9	2	Eksisterende bygg og reseksjonering	14 000 kr	14 000 kr + 500 kr pr seksjon
A9	3	Sletting/oppheving	4 000 kr	4 000 kr

Tinglysningsgebyr og evt. oppmålingsgebyr kommer i tillegg.

Betalingsregulativ for oppmålingsaker

Betalingsregulativet økes med 2,8 %.

Gebyr for behandling av private planforslag

Betalingsregulativet økes med 2,8 %.

Gebyr for graving i vei

Gebyret for 2019 økes med 2,8 %.

	2019	2018
Gebyret for graving i kommunale veger	3 784 kr	3 681 kr
Forringelsesgebyr, fast del	0 kr	821 kr
Forringelsesgebyr, variabel del, gjelder ikke veier med grusdekke	0 kr/m ²	70 kr/m ²
Graving i kommunal veg uten godkjent gravemelding	7 569 kr	7 363 kr

Forringelsesgebyr er tatt ut for 2019, da det er bestemt nasjonalt gjennom ny graveinstruks at det ikke er anledning til å ta disse gebyrene.

Husleie i kommunale leiligheter/boligbygg og lokaler som ikke reguleres ut fra kontrakt

Leieprisen for kommunale leiligheter øker i henhold til Husleielovens bestemmelser; generell økning tilsvarende økning i konsumprisindeksen. Regulering skjer fortløpende.

Ved inngåelse av nye kontrakter tilpasses leien til "gjengs leie" for tilsvarende boforhold i Orkdal, forsiktig

vurdert. Husleien i pensjonist- og omsorgsboliger endres kun i henhold til endringer i konsumprisindeksen. Leie for lokaler som ikke reguleres i samsvar med inngått kontrakt økes med 2,8 % fra 1.1.19.

Leieprisen i kulturhuset og rådhuset økes med 2,8 %.

Billettpriser på bad/svømmehaller

Satsene for enkeltbillett endres ikke i 2019. Prisene for sesongkort økes med 2,8 %.

	2019		2018	
	Voksne	Barn	Voksne	Barn
Enkeltbillett	80 kr	40 kr	80 kr	40 kr
Sesongkort	612 kr	236 kr	595 kr	229 kr

Utleiepriser Orklahallen

Satsene økes med 2,8 %.

Avgifter til kirken

Prisene holdes uendret fra 2018.

Avgiftstype	2019	
	Innenbygds	Utenbygds
Meditasjonsspill	700 kr	700 kr
Seremoni inkl. kistegravlegging/urnenedsetting	0 kr	3 000 kr
Kun kistegravlegging	0 kr	1 500 kr
Kun nedsetting av urne	0 kr	750 kr
Festeavgift reservert/allerede festa kiste-/urnegrav per 5 år	875 kr	875 kr

Fellingsavgift for elg og hjort

Fellingsavgiften følger de til enhver tid fastsatte maksimalsatser fastsatt av Landbruk- og matdepartementet.

	2019	2017/2018
Elg		
Voksent dyr	562 kr	537 kr
Kalv	331 kr	316 kr
Hjort		
Voksent dyr	430 kr	411 kr
Kalv	261 kr	249 kr

Tomtepriser

Tomtepriser på næringsareal fastsettes individuelt for den enkelte tomt etter vurdering i formannskapet.

Økonomisk støtte til livsopphold

Ungdoms- og korttidssatsene økes med 2,8 %.

For øvrig settes økonomisk støtte til livsopphold lik gjeldende statlige veiledende satser.

Øvrige budsjettvedtak

Avsetning til fond

Renter på bundne drifts- og investeringsfond avsettes. Renter på øvrige fond disponeres til saldering av driftsbudsjettet. Regulerings- og konsesjonsavgift for kraftutbygging tilføres kraftfondet.

Godtgjøring til ordfører og varaordfører

Ordførerens godtgjørelse settes lik satsen som en stortingsrepresentant får.

Varaordførerens godtgjørelse er 33 % av ordførerens godtgjørelse.

Låneopptak

Tallene i investeringsbudsjettet er gjeldende øvre rammer for prosjektene. Kommunestyret delegerer til rådmannen å godkjenne oppstart av tiltakene innenfor rammene. Det delegeres til rådmannen å foreta nye låneopptak og godkjenne lånevilkår, herunder binde rente og velge långiver for inntil 289 063 000 kr i henhold til oversikten under.

Prosjekt		2019, i 1000 kroner
156	Heiser	-2 000
198	Smart gatelys	-4 000
430	Skilting gateadresser	-250
445	Folkehelsesenter	-108 060
481	Ny brannstasjon	-41 000
497	Isfjord	-42 300
677	E-kommune	-1 000
825	Formidlingslån	-15 000
	Sum prosjekt vann samlet	-51 922
	Sum prosjekt avløp samlet	-23 531
	Sum låneopptak	-289 063

Refinansiering av eldre gjeld

Rådmannen delegeres myndighet til å ta opp lån til finansiering av eldre gjeld og til å slå sammen løpende lån.

Rådmannen har fullmakt til å godkjenne endrede lånebetingelser, herunder å binde renten på alle eksisterende lån.

Lønnsreguleringer

Til lønnsregulering i 2019 er det avsatt 17,99 mill. kr.

Rådmannen gis fullmakt til å foreta nødvendige budsjettkorrigeringer når forhandlingene er ferdige.

Obligatoriske budsjettskjema

Vedlagte budsjettskjema vedtas:

Budsjettskjema 1 A – Driftsbudsjettet

	Regnskap	Rev. bud	Budsjett
Tall i 1000 kroner	2017	2018	2019
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER			
Skatt på inntekt og formue	-278 387	-284 028	-290 815
Ordinært rammetilskudd	-360 120	-354 676	-368 737
Eiendomsskatt	0	0	-500
Andre direkte eller indirekte skatter	-1 186	-1 500	-1 500
Andre generelle statstilskudd	-21 208	-9 757	-2 461
Sum frie disponible inntekter	-660 901	-649 961	-664 013
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER			
Renteinntekter og utbytte	-23 598	-33 228	-28 143
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	16 807	21 391	24 794
Tap finansielle instrumenter	0	0	0

	Regnskap	Rev. bud	Budsjett
Tall i 1000 kroner	2017	2018	2019
(omløpsmidler)			
Avdrag på lån	36 617	40 339	44 703
Netto finansinntekter/-utgifter	29 827	28 502	41 354
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER			
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0
Til ubundne avsetninger	36 728	48 393	17 374
Til bundne avsetninger	5 197	471	275
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-24 529	-24 285	0
Bruk av ubundne avsetninger	-7 162	-1 480	-3 067
Bruk av bundne avsetninger	-2 453	0	0
Netto avsetninger	7 781	23 099	14 582
FORDELING			
Overført til investeringsregnskapet	4 570	5 584	3 959
		-592	-604
Til fordeling drift	-618 724	776	119
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	594 438	592 776	604 119
Regnskapsmessig merforbruk (+) / mindreforbruk (-)	-24 286	0	0

Budsjettskjema 1B – Til fordeling drift

	Regnskap	Rev. bud	Budsjett
Tall i 1000 kroner	2017	2018	2019
1 Rådmannen	60 249	46 002	52 539
2 Grunnskole	128 473	132 121	133 985
3 Barnehage	81 475	83 576	88 399
4 Pleie og omsorg	185 826	193 766	198 173
5 Familie og velferd	79 788	85 110	87 350
6 Kultur og fritid	17 016	16 344	15 242
7 Tekniske tjenester (avg.bel)	245	81	0
8 Tekniske tjenester	61 450	60 133	57 091
9 Motpost avg.b.tj	-20 083	-24 357	-28 661
	594 438	592 776	604 119

Budsjettskjema 2 A – Investeringsbudsjettet

	Regnskap	Rev. bud	Budsjett
Tall i 1000 kroner	2017	2018	2019
INVESTERINGSBEH OV			
Investeringer i anleggsmidler	208 413	397 925	410 822
Kjøp av aksjer og andeler	23 033	2 734	2 959
Utlån og forskutteringer	5 222	15 000	15 000
Avdrag på lån	5 298	2 541	2 773

	Regnskap	Rev. bud	Budsjett
Tall i 1000 kroner	2017	2018	2019
Avsetninger	9 446	244	244
Årets finansieringsbehov	251 413	418 444	431 798
FINANSIERING			
Bruk av lånemidler	-130 915	-377 203	-289 063
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-32 855	-600	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-18 858	-20 117	-24 903
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-48 184	-3 391	-2 773
Andre inntekter	-1 260	0	0
Sum eksternt finansiering	-232 072	-401 311	-316 739
Overføring fra driftsbudsjettet	-4 570	-5 584	-3 959
Bruk av avsetninger	-14 771	-11 549	-111 100
Sum finansiering	-251 413	-418 444	-431 798
Udekket / Udisponert	0	0	0

Budsjettskjema 2B – Investeringer i anleggsmidler

Tjeneste		Budsjett
Tall i 1000 kroner		2019
1200	Administrasjon	1 250
2020	Grunnskole	1 250
2220	Skolelokaler	1 250
2610	Institusjonslokaler	1 250
3250	Tilrettelegging og bistand for næringslivet	47 300
3320	Kommunale veier, miljø, trafiksikkerhetstiltak, parkering sommer	5 069
3380	Forebygging av branner og andre ulykker	
3390	Beredskap mot branner og andre ulykker	50 000
3400/3450	Produksjon og distribusjon av vann	51 922
3500/3530	Avløpsrensing, avløpsnett og innsamling av avløpsvann	23 531
3810	Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	228 000
	Sum investering i anleggsmidler	410 822

Skjema 1A Driftsbudsjettet

Tall i 1000 kroner	2020	2021	2022
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER			
Skatt på inntekt og formue	-432 088	-432 088	-432 088
Ordinært rammetilskudd	-626 463	-625 199	-623 931
Eiendomsskatt	-18 417	-8 755	-8 755
Andre direkte eller indirekte skatter	-2 524	-2 524	-2 524
Andre generelle statstilskudd	-25 389	-25 311	-25 232
Sum frie disponible inntekter	-1 104 881	-1 093 877	-1 092 530
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER			
Renteinntekter og utbytte	-42 383	-42 289	-42 289
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-1 800	-1 800	-1 800
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	45 219	50 432	51 583
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	400	400	400
Avdrag på lån	73 634	78 977	82 051
Netto finansinntekter/-utgifter	75 071	85 721	89 945
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER			
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0
Til ubundne avsetninger	23 294	17 916	20 075
Til bundne avsetninger	1 526	1 526	1 526
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-5 760	-4 132	-2 520
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0
Netto avsetninger	19 060	15 310	19 081
FORDELING			
Overført til investeringsregnskapet	3 959	3 959	3 959
Til fordeling drift	-1 006 791	-988 887	-979 545
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	1 006 791	988 887	979 545
Regnskapsmessig merforbruk (+) / mindreforbruk (-)	0	0	0

Skjema 1B Fordeling drift

Ramme	Ramme(T)	2019 (1000)	2020 (1000)	2021 (1000)	2022 (1000)
1	Rådmannen	113 107	109 206	94 167	89 043
2	Grunnskole og SFO	240 519	239 146	239 306	239 006
3	Barnehage	130 615	130 255	130 344	130 344
4	Helse og omsorg	367 485	366 772	368 736	370 148
5	Familie og velferd	82 539	82 481	82 481	82 481
6	Kultur og fritid	119 579	113 570	109 323	106 309
8	Tekniske tjenester	25 857	25 843	25 843	25 843
9	Motpost avskrivninger	-55 109	-60 481	-61 312	-63 628
		1 024 591	1 006 791	988 887	979 545

Skjema 2A, Investeringsbudsjettet

Tall i 1 kroner	2020	2021	2022
INVESTERINGSBEHOV			

Investeringer i anleggsmidler	328 507	162 359	1 450
Kjøp av aksjer og andeler	3 209	3 209	3 209
Utlån og forskutteringer	17 000	17 000	15 000
Avdrag på lån	4 945	5 122	3 169
Avsetninger	244	244	0
Årets finansieringsbehov	353 905	187 934	22 828

FINANSIERING			
Bruk av lånemidler	-202 398	-145 253	-15 450
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0	0	0
Tilskudd til investeringer	-61 244	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-57 859	-17 600	-250
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-4 945	-5 122	-3 169
Andre inntekter	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-326 446	-167 975	-18 869

Overføring fra driftsbudsjettet	-11 459	-3 959	-3 959
Bruk av avsetninger	-16 000	-16 000	0
Sum finansiering	-353 905	-187 934	-22 828

Udekket / Udisponert	0	0	0
-----------------------------	----------	----------	----------

Meldal brannstasjon er ikke tatt med i tallene, tallene omfatter hele Snillfjord

Formannskapets vedtatte endringer:

1.GENERELLE BETRAKTNINGER

Rådmannen har lagt fram et godt og balansert forslag til driftsbudsjett 2019. Vi er fornøyd med at rådmannen har funnet plass til styrking av Orkdal helsetun og hjemmetjenesten med 7,8 mill. til ressurskrevende brukere og 0,75 mill. til styrking av matbudsjettet på helsetunet. Videre er barnehagene styrket med 4,7 mill. til bemanning for å nå en bemanning i samsvar med bemanningsnorm fra høsten 2019.

Dette vil derfor være et godt utgangspunkt for nye Orkland kommune.

1.1 Gjennomførte tiltak:

Det har vært stor aktivitet både på driftssiden og på investeringssiden i inneværende år. Ut over det som rådmannen la inn i budsjettet 2018 er dette noen av tiltakene som Kommunestyret har prioritert:

- Utbygging av Folkehelsesenteret er godt i gang
- Finansiering av ny brannstasjon er på plass
- Utskifting av Trygghetsalarmer
- Økning av lønn sykepleiere
- Kompetanseheving av faste ansatte fagarbeidere
- Heltidskultur – økt kunnskap og felles forståelse
- Betydelig styrking av skolebudsjettet
- Psykisk helse – forbedring av lavterskeltilbud
- Eldreomsorg og grunnskole – forbedring av bygningsmessige tiltak på Orkdal helsetun og Gjølme skole.

- Tilskudd traktor OIF
- Belysning stiftelsen Bårdshaug Herregård
- Betydelig økning av fond nærmiljø- og idrettsanlegg.
- Tilskudd til toppidrettsveka
- Rekkverk Gammelosveien
- Avsetning fond kulturhus
- Avsetning fond Eldreomsorg
- Økning fond idrettsanlegg
- Orkdal helsetun – nye senger og nattbord
- Utvidelse av veien fra Brattlia til Beite
- Asfaltering av kommunale veier 4,6 mill
- Orkdal kirke 120 ekstra plasser
- Parkeringsplass Råbygda
- Orklaparken – ekstra rasteplasser, oppgradering molo Terna
- Rådhusparken – nye bord og benker
- Avsetning fond oppgradering naust Hermetikken/Jensenbr.
- Trafikksikkerhet. Gang/sykkelveg Svorkmo og fortau Joplassen Hovsb.vn.
- Tak Orkanger torg

1.2 Økonomistyring generelt:

Orkdal kommune har gjennom en årrekke hatt god økonomistyring og gode netto driftsoverskudd. Dette er brukt til egenkapital til de store investeringene som er gjennomført. Imidlertid ser det ut til at økonomien i de siste årene har blitt strammere. Noen avdelinger har hatt problemer med å holde seg innenfor rammene, og dette har ført til at rådmannen i sitt budsjettforslag har foreslått å ta ned driftsnivået noe. Det presiseres at god budsjettkontroll er grunnlaget for en sunn økonomi og flertallsgruppen er opptatt av at dette følges opp på en god måte.

1.3 Eldreomsorg:

Vi er fullt klar over det dokumenterte behovet for tjenester i eldreomsorgen i årene fremover. Dette er en prosess som vi er godt i gang med. AGENDA KAUPANG har i 2018, etter oppdrag fra Orkdal kommune, lagt fram en rapport om **behovsanalyse – fremtidens omsorgs- og botilbud i Orkdal kommune.**

1.4 Arealdisponering m.m.:

Vi vil gjennom vårt arbeid bidra til å utvikle hele kommunen. Vi vil legge til rette for å etablere viktige funksjoner som gode offentlige tjenester og tilbud til hele befolkningen innen kultur, fritid og folkehelse. Det er også viktig at det legges til rette for boligbygging og nye næringsarealer for industri og handel. I forbindelse med revidering av kommunens arealplan etableres det nye næringsarealer. Videre har vi nå vedtatt at det kan utvikles storhandel på Beitøra/Laksøra og at det skal utvikles områder for næring og boliger på østsiden av sentrum fra E-39 og nordover mot Franslykkja.

Industrietablering på Furumoen er nå avklart, og det er gitt klarsignal til at Norsk Kylling kan bygge slakteri.

1.5 Vann og avløp:

I de senere årene har Kommunestyret satset sterkt på utbygging av vann og avløp i store deler av kommunen. Vann- og kloakkanlegg over Monsetjåren og helt frem til Svorkmo er nå gjennomført. Videre er det lagt vannledning fra Orkanger til Geita, og det er bygd ut nytt kloakkanlegg med rensing på Vormstad.

Slutføring av nytt vannforsyningsanlegg på Steinshaugen ligger inne i Rådmannens forslag, og kommunen vil i fremtiden være i stand til å levere nok grunnvann i hele kommunen og til nyetablering av storforbrukere av vann i næringslivet, herunder Isfjord og Norsk Kylling.

1.6 Kommunereformen.

Utgifter som påløper i perioden frem til sammenslåing forutsettes dekket av statlige midler.

2. ØKT HANDLINGSROM (Alle tall i forhold til rådmannens notat)

2.1 SIO

I forbindelse med omlegging av SIO og samarbeid med St. Olavs Hospital vil det bli en reell innsparing på samarbeidskommunene utover det som er foreslått i rådmannens notat. For Orkdal kommune vil dette utgjøre **kr. 100.000 i 2019 og 200.000 i de senere år.**

2.2 Husleie Rosenvik

Flyktningetjenesten leier i dag kontorlokaler på Rosenvik. Skattekontoret kommer til å flytte ut fra rådhuset ca. 01.06.2019, og det vil da bli ledige kontorer ved rådhuset som flyktningetjenesten kan disponere.

Innsparing kr. 50.000 i 2019 og 100.000 de påfølgende år.

2.3 Politikergodtgjørelse

Fra og med 2019 regnes det med at møteaktiviteten reduseres. Dette skyldes at mere politisk arbeid blir flyttet over til nykommunen Orkland ved arbeidsutvalg og fellesnemnd. Dette beløpet videreføres i hele HP-perioden.

Innsparing kr. 120.000,-.

2.4 Utbytte Trønderenergi

Det er forsvarlig å øke utbytte fra Trønderenergi i forhold til det rådmannen har lagt inn da Trønderenergi leverer gode resultater.

Inntektsøkning kr. 600.000,-

2.5 Omdisponering markedsføring

I rådmannens notat ligger det inn 2 beløp (100.000 og 200.000,-) som gjelder markedsføringstiltak. Det foreslår å bruke det ene beløpet på kr. 100.000 til andre formål.

Innsparing kr. 100.000,-

2.6 Bruk av gamle fondsmidler

Det finnes noen gamle ubrukte og uaktuelle fond i kommunens regnskap. Det foreslås at følgende fond brukes:

Bruk av gammelt fond: "Fond rentemidler Orkanger Ungdomsskole" kr.600.000,-.

Bruk av gammelt "Isbryterfond" kr. 165.000,-.

Bruk av gammel fond: "Disposisjonsfond næringstiltak" kr. 400.000,-.

3. NYE TILTAK (flerårige)

3.1 Grunnskole:

Rådmannen har foreslått at den økonomiske rammen til skole skal reduseres med 0,5 mill. i 2019 og senere 1 mill. hvert år. Forslagsstillerne mener at dette bør unngås. Orkdal kommune bruker forholdsvis lite penger pr. elev i forhold til andre kommuner.

Kr. 126.000,- kan tas fra Regionkonsulentstillinga slik som rådmannen foreslår, men resten på **kr. 375.000 i 2019 og 900.000** de neste årene tilbakeføres grunnskole.

3.2 Økning av motivasjonslønn

Ved Orkdalstorget og Sampro har de ansatte motivasjonslønn i tillegg til trygdeytelser. Dette utgjør p.t. kr. 11,- pr time. Det viser seg at denne timesatsen ikke er justert siden 2004. Det foreslås at motivasjonslønna fra 1. januar 2019 økes med kr. 3,- pr time slik at utbetalingen blir kr. 14,- pr time. I fremtiden skal denne timesatsen justeres hvert år i forhold til indeks. En harmonisering i Orkland og økning ut over det foreslåtte vil bli vurdert i neste års budsjett. **Kostnaden blir kr. 120.000,- pr år.** Beløpet dekkes av posten for politikergodtgjørelse.

3.3 Kulturbudsjettet:

Det å redusere tilskuddene til lag og foreninger gir et uheldig signal til alle kommunens frivillige. Derfor ønskes det å opprettholde dagens nivå.

Kostnad kr. 100.000,-

4.NYE TILTAK(Engangstiltak)

4.1 Tilskudd private veier:

Rådmannen foreslår at tilskudd til private veger skal avvikles. Vi mener at vi bør vente med dette til vi får avklart den fremtidige ordningen i nye Orkland kommune.

Kostnad: 1. mill. kroner

4.2 Næringssjef

Næringssjefen i Orkdal kommune går av med pensjon fra 01.01.2019, og stillingen blir dermed vakant. Stillingen er finansiert på følgende måte:

75% fra Orkdal kommune og 25% fra Næringsfondet.

Rådmannen foreslår å ta 75% ut av budsjettet, de resterende 25% fra Næringsfondet skal brukes for å ivareta oppgavene til næringssjefen. Besparelsen utgjør 795.000,-.

Vi mener at denne stillingen bør utlyses i 100% stilling så snart som mulig. Næringsutvikling foregår f.t. i et stort tempo med store etableringer i Orkdal. Derfor er det viktig å ha en næringssjef på plass for å følge opp denne utviklingen. Det vil ta litt tid å ansette ny næringssjef. Det er lagt inn lønn fra ca. 1. mars 2019.

Kostnad 540.000,-. Finansieres fra "gamle fond".

5.TEKSTFORSLAG

5.1 Aktivitør Orkdal Helsetun

Kommunestyret ber Hovedutvalg for Oppvekst og Omsorg om å vurdere om stillingsstørrelsen for aktivitør ved Orkdal Helsetun kan økes innenfor eget budsjett.

6.BUDSJETT, HP 2019 – 2022

Økt handlingsprogram/innsparinger	2019	2020	2021	2022
SIO	100.000	200.000	200.000	200.000
Innsparing husleie Flyktningtjenesten	50.000	100.000	100.000	100.000
Økt utbytte Trønderenergi	600.000	600.000	600.000	600.000
Omdisponering markedsføring	100.000	100.000	100.000	100.000
Bruk av Isbryterfond	165.000			
Disposisjonsfond Næringstiltak	400.000			
Bruk av gammelt fond rentemidler Orkanger Ungdomsskole	600.000			
Innsparing politikergodtgjørelse	120.000	120.000	120.000	120.000
Til disp.	2.135.000	1.120.000	1.120.000	1.120.000

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
------------	------	------	------	------

Tilbakeføring av penger til grunnskole	375.000	900.000	900.000	900.000
Tilskudd private veier	1.000.000			
Kultur – tilskudd til lag og foreninger	100.000	100.000	100.000	100.000
Lønnsmidler næringssjef 2019	540.000			
Økning motivasjonslønn	120.000	120.000	120.000	120.000
Sum nye tiltak	2.1355.000	1.120.000	1.120.000	1.120.000

7.OMDISPONERING AV FOND

7.1 Fond Årlivoll skole Uteområde og SFO-kjøkken Orkanger barneskole

I forbindelse med påbygging av Gjølme skole ble det avklart at det vil gå mange år før det er behov for ny barnehage i Råbygda. Det foreslås derfor at fondsavsetning på 1. mill. kroner av denne avsetningen overføres til Fond Uteområde Årlivoll Skole og utbedring av SFO-kjøkken Orkanger barneskole.

Kr. 300.000,- av dette skal brukes til oppussing/utskifting/forbedring av uteområde og lekeapparat ved Årlivoll skole.

Kr. 700.000,- skal brukes til utbedring av SFO-kjøkkenet ved Orkanger barneskole. Dette er et tiltak som har vært prioritert øverst på vedlikeholdsbudsjettet ved grunnskolene.

7.2 Fond Heltidskultur

Vi ønsker at Orkdal kommune skal fortsette å intensivere arbeidet med å redusere deltidsarbeid og at det jobbes målrettet for en heltidskultur i pleie- og omsorgsektoren. En heltidskultur er helt avgjørende for å møte fremtidens kompetansebehov.

Det ble bevilget penger til dette i inneværende års budsjett, men vi er ikke i mål.

Vi ønsker å bruke kr. 250.000,- pr. år til dette i 2019 og 2020, til sammen **kr. 500.000,-**.

Finansiering:

Det ble i sak om bruk av overskudd 2017 i vår avsatt 2. mill. fond eldreomsorg.

Rådmannens innstilling

Skattøre

Ved utskrivning av forskuddsskatt til kommunen for 2019 settes skattøre til øverste sats.

Eiendomsskatt

Orkdal kommune vedtar eiendomsskatt på kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfatta av særskattereglene for petroleum med 1/1000 for 2019. Formelt vedtak om utskrivning av eiendomsskatt fremmes i egen sak.

Betalingsatser

Brukerbetaling i barnehage

Helklass koster 2 990 kr per måned fra 1. januar 2019 og 3 040 kr per måned fra 1. august 2019. Betalingsatser for redusert plass justeres tilsvarende.

Moderasjon for søsken nr. 2 er 30 % og søsken nr. 3 eller flere er på 50 %.

Betaling for kost kommer i tillegg, og øker med 2,8 %.

Det er innført moderasjonsordninger i barnehage. Husholdninger med lav inntekt skal ikke betale mer enn 6 % av inntekten for en barnehageplass begrenset oppad til makspris. Husholdninger med inntekt under 548 167 kr vil ha rett på redusert foreldrebetaling fra 1. januar 2019. Fra 1. august er inntektsgrensen 557 333 kr. Gratis kjernetid i 20 timer er innført for tre-, fire- og femåringer samt barn med utsatt skolestart for husholdninger med lav inntekt. Ordningen med gratis kjernetid utvides fra 1. august 2019 og skal inkludere toåringer i husholdninger med lav inntekt. Inntektsgrensen er satt til 553 500 kr fra 1. januar 2019. Fra 1. august er inntektsgrensen 548 500 kr.

Tilskudd til ikke-kommunale barnehager

Satser for tilskudd til ikke-kommunal barnehage for 2019 er:

Driftstilskudd per heltidsplass		2019
0-2 år		206 501
3-6 år		99 994
Tilskudd kapital		
0-6 år		9 200
Totalt tilskudd		
0-2 år		215 701
3-6 år		109 194

Den endelige satsen kan bli justert på bakgrunn av endringer i kommunal deflator når Nasjonalbudsjettet er vedtatt. Det forventes også en justering av nasjonal sats for tilskudd til kapital.

Brukerbetaling skolefritidsordning

Satsene øker med 2,8 %. Betalingsattsene blir da fra 1.1.2019:

Foreldrebetaling	2019	2018
Inntil 11 t per uke	1 305 kr/mnd.	1 269 kr/mnd.
12 t eller mer per uke	2 085 kr/mnd.	2 028 kr/mnd.

Betaling for kost kommer i tillegg, og øker med 2,8 %.

Kulturskolen

Satsene økes med 2,8 %. Betalingsattsene blir da som følger:

Foreldrebetaling	2019	2018
Barn over 6 år	1 468 kr/semester	1 428 kr/semester
Barn inntil 6 år	766 kr/semester	746 kr/semester

Moderasjon for andre plass (søsken el. samme bruker) er 30 %. Moderasjon for tredje plass er 50 %.

Priser norskkurs (Voksenopplæringen)

Prisliste for de som tar norskkurs uten rett eller plikt:

2019		
Norskkurs: ordinært kurs 24 t/uke	3 500 kr per mnd.	10 000 kr pr semester
Norskprøve muntlig	600 kr	
Norskprøve skriftlig	600 kr	
Delprøve kr	200 kr	
Samfunnskunnskapsprøve	500 kr	
Statsborgerprøve	500 kr	

Praktisk bistand (Hjemmehjelp)

Satsen endres til statens maksimumssats for brukere med inntekt under 2G, iht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. De øvrige satsene økes med 2,8 %. Betalingsattsene blir da som følger:

Inntekt (1G = 96 883 per 1.5.18)	2019	2018
Under 2G	Statens maksimumssats	205 kr/mnd.
2G – 3G	571 kr/mnd.	555 kr/mnd.
3G – 4G	1 081 kr/mnd.	1 052 kr/mnd.

Inntekt (1G = 96 883 per 1.5.18)	2019	2018
Over 4G	1 919 kr/mnd.	1 867 kr/mnd.

Opphold i institusjon

Satsene er lik statens anbefalte maksimumssatser, iht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester.

	2019	2018
Natt- eller dagopphold	Statens maksimumssats	80 kr per natt eller dag
Døgnopphold	Statens maksimumssats	160 kr/døgn

Leie av trygghetsalarmer

Prisene økes med 2,8 % og blir da som følger:

Foreldrebetaling	2019	2018
Under 2G	86 kr/mnd.	84 kr/mnd.
Over 2G	173 kr/mnd.	168 kr/mnd.

Middagsmat levert fra institusjon

Prisene økes med 2,8 % fra 79 kr/porsjon i 2018 til 81 kr/porsjon i 2019.

Utkjøring av tekniske hjelpemidler

Leie av tekniske hjelpemidler fra det kommunale lageret er gratis. Satsen for å kjøre ut hjelpemidler økes med 2,8 % fra 298 kr i 2018 til 306 kr i 2019.

Dagsenter Orkdal helsetun

Prisen endres med 2,8 % fra 189 kr/dag for 2018 til 195 kr/dag for 2019.

Årsavgift vann (eks. mva.)

Betalingsatsene holdes uforandret med 3 669 kr/år eks mva.

	2019	2018
Vannforsyning	3 669 kr/år	3 669 kr/år

Årsavgift avløp (eks. mva.)

Betalingsatsene økes med 12 % til 5 192 kr/år eks mva.

	2019	2018
Avløp	5 192 kr/år	4 636 kr/år

Årsavgift renovasjon (eks. mva.)

Årsavgiften holdes lik avgiften kommunen betaler til Hamos. Satsene for 2019 økes med 12 %. Sats per år er eks. mva.

	2019	2018
Renovasjon	2 750 kr/år	2 450 kr/år

Årsavgift slamtømming (eks. mva.)

Vedtatte satser i Hamos er:

	2019	2018
Oppmøtepris, per anlegg	715 kr	680 kr

	2019	2018
Tømming og behandling fra slamavskiller	450 kr/m ³	430 kr/m ³
Tømming og behandling fra tett tank	385 kr/m ³	365 kr/m ³

Årlig påslag per anlegg til Orkdal kommune holdes uforandret til 413 kr Satser er eks. mva.

Årsavgift feiing (eks. mva.)

Betalingssetene økes med 15 %.

	2019	2018
Feiing hvert 2. år	660 kr/år	574 kr/år
1 feiing pr. år	837 kr /år	728 kr /år

Betalingsregulativ for byggesaker

Betalingsregulativet økes med 2,8 %.

Med unntak av følgende tilleggsgebyrsatser:

			2019
A7	5a	Tiltak som krever ansvarsrett, bygd/igangsatt uten at søknad er innsendt, inntil	10 517 kr
A7	5b	Tiltak som ikke krever ansvarsrett, bygd/igangsatt uten at søknad er innsendt, inntil	5 000 kr
A7	5c	Tiltak er ikke i tråd med bestemmelsene om søknadsfritak, men kommunen finner at overtredelsen er av mindre betydning og avstår fra å forfølge ulovligheten	2 500 kr

Merarbeid i forbindelse med ferdiggattest/midlertidig brukstillatelse der tiltaket allerede er tatt i bruk:

			2019
A7	5d	Garasjer og uthus som ikke brukes til beboelse	3 000 kr
A7	5e	Bygninger som benyttes til beboelse	6 000 kr

			2019
A8	1	Ansvarsrett byggesak	3 115 kr
A8	2	Ansvarsrett byggesak som selvbygger SAK §11.4	3 115 kr

Deling i eierseksjoner:

			2019	
			1-4 seksjoner	5 eller flere seksjoner
A9	1	Seksjonering nybygg	10 000 kr	10 000 kr + 500 kr pr seksjon
A9	2	Eksisterende bygg og reseksjonering	14 000 kr	14 000 kr + 500 kr pr seksjon
A9	3	Sletting/oppheving	4 000 kr	4 000 kr

Tinglysingsgebyr og evt. oppmålingsgebyr kommer i tillegg.

Betalingsregulativ for oppmålingsaker

Betalingsregulativet økes med 2,8 %.

Gebyr for behandling av private planforslag

Betalingsregulativet økes med 2,8 %.

Gebyr for graving i vei

Gebyret for 2019 økes med 2,8 %.

	2019	2018
Gebyret for graving i kommunale veger	3 784 kr	3 681 kr
Forringelsesgebyr, fast del	0 kr	821 kr
Forringelsesgebyr, variabel del, gjelder ikke veier med grusdekke	0 kr/m ²	70 kr/m ²
Graving i kommunal veg uten godkjent gravemelding	7 569 kr	7 363 kr

Forringelsesgebyr er tatt ut for 2019, da det er bestemt nasjonalt gjennom ny graveinstruks at det ikke er anledning til å ta disse gebyrene.

Husleie i kommunale leiligheter/boligbygg og lokaler som ikke reguleres ut fra kontrakt

Leieprisen for kommunale leiligheter øker i henhold til Husleielovens bestemmelser; generell økning tilsvarende økning i konsumprisindeksen. Regulering skjer fortløpende.

Ved inngåelse av nye kontrakter tilpasses leien til "gjengs leie" for tilsvarende boforhold i Orkdal, forsiktig vurdert. Husleien i pensjonist- og omsorgsboliger endres kun i henhold til endringer i konsumprisindeksen. Leie for lokaler som ikke reguleres i samsvar med inngått kontrakt økes med 2,8 % fra 1.1.19.

Leieprisen i kulturhuset og rådhuset økes med 2,8 %.

Billettpriser på bad/svømmehaller

Satsene for enkeltbillett endres ikke i 2019. Prisene for sesongkort økes med 2,8 %.

	2019		2018	
	Voksne	Barn	Voksne	Barn
Enkeltbillett	80 kr	40 kr	80 kr	40 kr
Sesongkort	612 kr	236 kr	595 kr	229 kr

Utleiepriser Orklahallen

Satsene økes med 2,8 %.

Avgifter til kirken

Prisene holdes uendret fra 2018.

Avgiftstype	2019	
	Innenbygds	Utenbygds
Meditasjonspill	700 kr	700 kr
Seremoni inkl. kistegravlegging/urnenedsetting	0 kr	3 000 kr
Kun kistegravlegging	0 kr	1 500 kr
Kun nedsetting av urne	0 kr	750 kr
Festeavgift reservert/allerede festa kiste-/urnegrav per 5 år	875 kr	875 kr

Fellingsavgift for elg og hjort

Fellingsavgiften følger de til enhver tid fastsatte maksimalsatser fastsatt av Landbruk- og matdepartementet.

	2019	2017/2018
Elg		
• Voksent dyr	562 kr	537 kr
• Kalv	331 kr	316 kr
Hjort		
• Voksent dyr	430 kr	411 kr
• Kalv	261 kr	249 kr

Tomtepriser

Tomtepriser på næringsareal fastsettes individuelt for den enkelte tomt etter vurdering i formannskapet.

Økonomisk støtte til livsopphold

Ungdoms- og korttidssatsene økes med 2,8 %.

For øvrig settes økonomisk støtte til livsopphold lik gjeldende statlige veiledende satser.

Øvrige budsjettvedtak

Avsetting til fond

Renter på bundne drifts- og investeringsfond avsettes. Renter på øvrige fond disponeres til saldering av driftsbudsjettet. Regulerings- og konsesjonsavgift for kraftutbygging tilføres kraftfondet.

Godtgjøring til ordfører og varaordfører

Ordførerens godtgjørelse settes lik satsen som en stortingsrepresentant får. Varaordførerens godtgjørelse er 33 % av ordførerens godtgjørelse.

Låneopptak

Tallene i investeringsbudsjettet er gjeldende øvre rammer for prosjektene. Kommunestyret delegerer til rådmannen å godkjenne oppstart av tiltakene innenfor rammene. Det delegeres til rådmannen å foreta nye låneopptak og godkjenne lånevilkår, herunder binde rente og velge långiver for inntil 289 063 000 kr i henhold til oversikten under.

Prosjekt		2019, i 1000 kroner
156	Heiser	-2 000
198	Smart gatelys	-4 000
430	Skilting gateadresser	-250
445	Folkehelsesenter	-108 060
481	Ny brannstasjon	-41 000
497	Isfjord	-42 300
677	E-kommune	-1 000
825	Formidlingslån	-15 000
	Sum prosjekt vann samlet	-51 922
	Sum prosjekt avløp samlet	-23 531
	Sum låneopptak	-289 063

Refinansiering av eldre gjeld

Rådmannen delegeres myndighet til å ta opp lån til finansiering av eldre gjeld og til å slå sammen løpende lån. Rådmannen har fullmakt til å godkjenne endrede lånebetingelser, herunder å binde renten på alle eksisterende lån.

Lønnsreguleringer

Til lønnsregulering i 2019 er det avsatt 17,99 mill. kr. Rådmannen gis fullmakt til å foreta nødvendige budsjettkorrigeringer når forhandlingene er ferdige.

Obligatoriske budsjettskjema

Vedlagte budsjettskjema vedtas:

Budsjettskjema 1 A – Driftsbudsjettet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Rev. bud 2018	Budsjett 2019
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER			
Skatt på inntekt og formue	-278 387	-284 028	-290 815
Ordinært rammetilskudd	-360 120	-354 676	-368 737
Eiendomsskatt	0	0	-500
Andre direkte eller indirekte skatter	-1 186	-1 500	-1 500
Andre generelle statstilskudd	-21 208	-9 757	-2 461
Sum frie disponible inntekter	-660 901	-649 961	-664 013
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER			
Renteinntekter og utbytte	-23 598	-33 228	-28 143

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Rev. bud 2018	Budsjett 2019
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	16 807	21 391	24 794
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Avdrag på lån	36 617	40 339	44 703
Netto finansinntekter/-utgifter	29 827	28 502	41 354
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER			
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0
Til ubundne avsetninger	36 728	48 393	17 374
Til bundne avsetninger	5 197	471	275
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-24 529	-24 285	0
Bruk av ubundne avsetninger	-7 162	-1 480	-3 067
Bruk av bundne avsetninger	-2 453	0	0
Netto avsetninger	7 781	23 099	14 582
FORDELING			
Overført til investeringsregnskapet	4 570	5 584	3 959
Til fordeling drift	-618 724	-592 776	-604 119
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	594 438	592 776	604 119
Regnskapsmessig merforbruk (+) / mindreforbruk (-)	-24 286	0	0

Budsjettskjema 1B – Til fordeling drift

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Rev. bud 2018	Budsjett 2019
1 Rådmannen	60 249	46 002	52 539
2 Grunnskole	128 473	132 121	133 985
3 Barnehage	81 475	83 576	88 399
4 Pleie og omsorg	185 826	193 766	198 173
5 Familie og velferd	79 788	85 110	87 350
6 Kultur og fritid	17 016	16 344	15 242
7 Tekniske tjenester (avg.bel)	245	81	0
8 Tekniske tjenester	61 450	60 133	57 091
9 Motpost avg.b.tj	-20 083	-24 357	-28 661
	594 438	592 776	604 119

Budsjettskjema 2 A – Investeringsbudsjettet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Rev. bud 2018	Budsjett 2019
INVESTERINGSBEHOV			
Investeringer i anleggsmidler	208 413	397 925	410 822
Kjøp av aksjer og andeler	23 033	2 734	2 959
Utlån og forskutteringer	5 222	15 000	15 000
Avdrag på lån	5 298	2 541	2 773
Avsetninger	9 446	244	244

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Rev. bud 2018	Budsjett 2019
Årets finansieringsbehov	251 413	418 444	431 798
FINANSIERING			
Bruk av lånemidler	-130 915	-377 203	-289 063
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-32 855	-600	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-18 858	-20 117	-24 903
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-48 184	-3 391	-2 773
Andre inntekter	-1 260	0	0
Sum eksternt finansiering	-232 072	-401 311	-316 739
Overføring fra driftsbudsjettet	-4 570	-5 584	-3 959
Bruk av avsetninger	-14 771	-11 549	-111 100
Sum finansiering	-251 413	-418 444	-431 798
Udekket / Udisponert	0	0	0

Budsjettskjema 2B – Investeringer i anleggsmidler

Tjeneste	Budsjett
Tall i 1000 kroner	2019
1200 Administrasjon	1 250
2020 Grunnskole	1 250
2220 Skolelokaler	1 250
2610 Institusjonslokaler	1 250
3250 Tilrettelegging og bistand for næringslivet	47 300
3320 Kommunale veier, miljø, trafiksikkerhetstiltak, parkering sommer	5 069
3380 Forebygging av branner og andre ulykker	
3390 Beredskap mot branner og andre ulykker	50 000
3400/3450 Produksjon og distribusjon av vann	51 922
3500/3530 Avløpsrensing, avløpsnett og innsamling av avløpsvann	23 531
3810 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	228 000
Sum investering i anleggsmidler	410 822

Bakgrunn for saken

Kommunestyret skal gjøre vedtak om budsjett i kommende år og for økonomiplan for de neste fire årene. I Orkdal blir dette gjort i en felles sak, der første år i handlingsplanen er budsjett for neste år. Rådmannens notat sammen med Handlingsplan for Orkland er de viktigste grunnlagsdokumentene i saken, og saksutredningen blir gjort der.

I årets handlingsplanarbeid er alle bakgrunnsdokumentene som rådmannens notat til handlingsplan viser til publisert på kommunens hjemmeside. Dokumentet som følger saken har ikke aktive lenker. Politikerne har allerede fått alle dokumentene levert til sin iPad, der det også er aktive lenker.

Dokumentene følger som vedlegg til dette dokumentet slik at vi ivaretar kravet til arkivering av alle dokumenter i saken.

Vurdering

Rådmannens notat med budsjett for 2019 og Handlingsplan for Orkland for perioden 2020-2022 ble presentert i felles budsjettmøte for alle Orklandkommunene og felles hovedutvalg 7. november 2018. Prosjektleder for Orkland og Rådmannen orienterte om innholdet i dokumentet og redegjorde kort for de beregninger som ligger til grunn for de økonomiske rammene.

Budsjettforhandlingene i Stortinget er ikke avsluttet, så en kjenner ikke endelig forslag til statsbudsjett. Noen forutsetninger fra regjeringens forslag til statsbudsjett, som rådmannens notat bygger på, kan derfor bli endret.

Tilrådingens økonomiske konsekvenser

Vurderingene er foretatt i Rådmannens notat for 2019 og i Handlingsplan for Orkland for perioden 2020-2022.

Konsekvenser for vedtatte målsettinger